UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia Sacra Et Hvmana

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Actio Parricidij nobilissima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-68724

Visual Library

ξέργοιτε οὐ δοθέντα ὑμῖν ἀλλὰ γεννηθέντα αὐτοκράτορα, ὁ μὲν γὰρ πατὴρ εἰς οὐρανὸν ἀναπτὰς, ὀπαδὸς ἤδη καὶ σύνεδρός ἐστι θεῶν. ἡμῖν δὲ χρὴ μέλλειν τῶν ἐν ἀνθρώποις, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς διοικεῖν. κατορθοῦν δὲ αὐτὰ καὶ βεβαιοῦν, ὑμέτερον ἔργον, εἰ τά τε τοῦ πολέμου λείψανα μετὰ πάσης ἀνδρείας ἀπελέψοιτε, καὶ τὴν Ρωμαίων ἀρχὴν μέχρις Ὠκεανοῦ προαγάγοιτε. ὑμῖν τε γὰρ ταῦτα δόξαν οἴσει, καὶ τὴν τοῦ κοινοῦ πατρὸς μνήμην χάριστιν ἀξίαις οὕτως ἀμείψεσθε. ὅτι ἐπακούειν τε τῶν λεγομένων, καὶ τὰ πραττόμενα ἐφορᾶν ἡγεῖσθε. εὐδαιμονοίημεν δ᾽ ἂν τὰ δέοντα πράττοντες ὑπὸ τοιούτῳ μάρτυρι. καὶ τὰ μὲν πρότερον ὑμῖν ἀνδρείως κατορθωθέντα, εἰς τὴν ἐκείνου σοφίαν τε καὶ στρατηγίαν τὴν ἀναφορὰν ἔχει. ὅσα δ᾽ ἂν σὺν ἐμοὶ βασιλεῖ νέῳ προθύμως ἐπιδείξησθε, τούτων τὴν δόξαν πίστεώς τε ἀγαθῆς, καὶ ἀνδρείας ἀποίσεσθε. τό, τε ἐν ὑμῖν νέον σεμνότητος πληρώσετε τῇ τῶν ὑμετέρων ἔργων ἀνδραγαθίᾳ. τό, τε βάρβαρον ἐν ἀρχῇ νέας ἡγεμονίας κωλυθὲν, οὔτε εἰς τὸ παρὸν καταθαρσῆσαν τῆς ἡλικίας καταφρονήσαν, τά τε μέλλοντα φοβήσεται δέει τῶν πεπειραμένων.

bis, ſed natum. Nam pater quidem iam in cœlum euectus, conſors eſt, confeſſorque Deorum. Nobis autem orbis terrarum gubernacula, rerumque humanarum cura incumbit. Quæ quos ſucceſſus, quantaſque habituræ ſint vires, in veſtra manu eſt. Si enim belli reliquias fortiter deleueritis, & imperij Romani terminos ad Oceanum vſque promoueritis, cùm ipſi vobis ingentem gloriam comparabitis, tum communis parentis memoriæ debitam gratiam referetis. Atque eum quidem exaudire quæ, dicimus, & intueri præſentem quæ gerimus, credite: nos autem feliciſſimos, qui benefactorum noſtrorum teſtem eiuſmodi ſimus habituri. Quæ igitur ad hanc diem fortiſſime proſperrimeque geſſiſtis, illius ſcilicet ſapientiæ, gubernationique tribuuntur: quæ autem mecum, hoc eſt cum iuuene Imperatore veſtro, præclare feceritis, ea ſunt vobis ipſis, quaſi peculiarem cùm fidei, tum virtutis claritudinem paritura. Quocirca, & ætati meæ rebus ſtrenuè gerendis authoritatem conciliabitis, & barbara gens initio noui principatus repreſſa, neque in præſens contemptu ætatis noſtræ ſe efferet audacius, & ſuis nunc edocta periculis, metu deinceps perpetuò coercebitur.

OECONOMIA ORATIONIS.

I. *Exordium prudens à pietate in patrem, & fiducia in milites.*

II. *Antonini mortui commendatio, armorum, & beneuolentia in populares, Blanditiæ in ipſum Commodum, cui magnæ inſtar commendationis eſſe debet, tanto parenti placuiſſe.*

III. *Hinc ratio beneuolentiæ, quam expectat à militibus, non noua, & adſcititia, ſed quæ firmis radicibus inoleuerāt, quippe* imperium cū luce habuit *quod dixit, hoc Claudianus in Panegyri Honorij, & imitatus eſt Panegyriſtes Conſtantini magni,* imperium naſcendo meruiſti, quod quidem mihi Deorum immortalium munus, & primum videtur, & maximum, in lucem ſtatim te felicem venire. *Felicitas Natalium.*

IV. *Quare Patre de rebus humanis ſublato, cum in eius humeros hæc imperij moles refundatur, tantarum rerum adminiſtros hortatur, ad fideliſſima obſequia, argumenta ſunt à perſona Patris demortui, & rebus antea geſtis, quibus etiam accedunt præmiorum illecebra.*

ACTIO PARRICIDIJ NOBILISSIMA.

Ex Tito Liuio.

Argumentum.

Philippo Regi Macedonum, magni illius Philippi adnepoti, filij duo erant, Perſeus, & Demetrius, quorum minor natu Demetrius multitudinis fauorem demeruerat, gratus ab initio Romanis, & legationum quas pro patre impigrè exequutus erat, nomine, & alijs præclaris rebus, quæ in egregio principe prælucebāt. Hoc ipſum Perſeus frater ægrè ferebat, quod ita ſibi viam ad imperium præmunire Demetrius videretur,

retur, erat & patri nonnihil ſuſpectus, quod quæcumque in aula regia aduerſus populum Romanum dicerentur, refelleret, eorumque cauſam nauiter amplecteretur, hanc occaſionem arripuit Perſeus, & ex priuata ſimultate in apertum odium tandem erupit: celebrabant fortè luſtrum Macedones, cum pro more iuuenes regij ſuis quiſque copijs ſtipati concurrerent, ita tamen vt Perſei furore nihil ad iuſtā prælij ſpeciem præter ferrū deeſſet, eo certamine longè ſuperior Demetrij acies apparuit, quod indignè ferens Perſeus, fratrem ad conuiuium vocantem reſpuit: feſto deinde die iactatis de ludicro vtrinque ſermonibus ſpeculator ex conuiuio Perſei, ad audiendum quæ in aula Demetrij iactarentur, miſſus eſt, qui à iuuenibus ex triclinio Demetrij egreſſis malè mulctatus abſceſſit, eius rei ignarus Demetrius, mox quin comeſſatum, inquit, ad fratrem imus, & iram, ſi qua fortè ex certamine reſidet, noſtra hilaritate, lenimus? conclamant omnes eundum eſſe, ſed qui exploratorem pugnis exceperant factum diſſimulantes, gladios ſub veſte occultant, quibus ſe ſi qua vis eſſet, defenderent: ſpeculatores in veſtibulo ædium Perſei ſtabant, qui extemplo ad dominum ingreſſi nuntiant Demetrium venire inter multos gladiis cinctos, hoc metu permotus Perſeus, claudi fores, & fratrem aditu excludit. Poſtero die Perſeus inſidias ſibi à fratre comparatas Philippo patri renunciat. Rex Demetrium ad ſe vocari, & principes aliquot iubet, quibus miſerā, & ſuam, & liberorum conditionem, hac oratione ſignificat: qua finita Perſeus Demetrium parricidij accuſat, Demetrius fratris criminationem refellit, ſed tandem miſer adoleſcens, cauſa excidit, & fratris dolo, patriſque nimis credula crudelitate veneno interfectus eſt, cuius innocentiam, cum poſtea Perſem agnouiſſet, dolore cōſumptus eſt, & moriens Thyeſteas execrationes in Perſeum filium eructauit, quæ irrita non occiderent.

PHILIPPI MACEDONIS de ſua liberorum infœlici conditione pronunciatio.

Hæc oratiuncula eſt veluti, apparatus ad cauſam.

SEdeo miſerrimus pater, iudex inter duos filios, accuſatorem parricidij, & reum aut conficti; aut admiſſi criminis, labem apud meos inuenturus: iampridem quidem hanc procellam imminētem timebam, quum vultus inter vos minimè fraternos cernerem, quum voces quaſdam exaudirem: ſed interdum ſpes animum ſubibat deflagrare iras veſtras, purgari ſuſpiciones poſſe; etiam hoſtes armis poſitis fœdus iniſſe, & priuatas multorum ſimultates finitas; Subituram vobis aliquando germanitatis memoriā, puerilis quōdam ſimplicitatis, cōſuetudiniſque inter vos, meorum denique præceptorum, quæ vereor, ne vana ſurdis auribus cecinerim. Quoties ego audientibus vobis deteſtatus exempla diſcordiarum fraternarum, horrendos euentus eorum retuli, quibus ſe, ſtirpemque ſuam, domos, regna funditus euertiſſent? Meliora quoque exempla parte altera poſui, ſociabilem conſortionem inter binos Lacedæmoniorum reges ſalutarem per multa ſæcula ipſis, patriæque: eandem ciuitatem, poſteaquā mos ſibi quique rapiendi tyrannidem exortus ſit, euerſam. Iam hos Eumenem, Attalūque fratres, à quam exiguis rebus propè, vt puderet regij nominis mihi Antiocho, & cuilibet regum huius ætatis, nulla re magis, quam fraterna vnanimitate regnum æquaſſe. Ne Romanis quidem exemplis abſtinui, quæ aut viſa, aut audita habebam T. & L. Quintiorum, qui bellum mecum geſſerunt, P. & L. Scipionum, qui Antiochum deuicerunt, patris, patruique eorum quorum perpetuam vitæ concordiam mors quoque miſcuit. Neque vos illorum ſcelus, ſimiliſque ſceleri euentus deterrere à vecordi diſcordia potuit: neque horum bona mens, bona fortuna ad ſanitatem flectere viuo, & ſpirante me, hæreditatem.

[Margin: Increpationis grauis exemplum.]

[Margin: Lacedæmonij reges bini.]

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN